МОТИВИ

към проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. бр. 41 от 2007 г., изм. бр. 10 от 2009 г., изм. бр. 90 от 2014 г., изм. бр.70 от 2018 г.

Съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) за изпълнение на регулаторните си правомощия по този закон и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) събира такси за разглеждане на заявления, за издаване на сертификати, за продажба на документи за провеждане на конкурси, лицензионни такси и такси за регистрация на експерти, като размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Комисията – 28, ал. 2 от ЗЕ. В тази връзка, с Постановление № 266 на Министерския съвет от 04.10.2004 г. е приета Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката (Тарифата), обн. ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. бр. 41 от 2007 г., изм. бр. 10 от 2009 г., изм. бр. 90 от 2014 г., изм. бр. 70 от 2018 г.

Предвид въвеждане на еврото в Република България, считано от 01.01.2026 г., и приетия в тази връзка Закон за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ, обн. ДВ, бр. 70 от 2024 г.), както и с оглед на настъпили нормативни изменения в Закона за енергетиката и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане е възникнала необходимост да бъдат предприети действия за изменение на тарифите по чл. 28, ал. 2 от ЗЕ.

Горното налага КЕВР да предложи на Министерския съвет да измени и допълни Тарифата за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката, при отчитане на изискванията на Закона за нормативните актове (ЗНА). В тази връзка е изготвен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката (проект на ПМС), както и съпътстващите документи.

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗНА, извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет, респективно такава следва да е изготвена за проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифата.

I. Причини, които налагат приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката:

1. Въвеждането на еврото в Република България:

Въвеждането на еврото като парична единица в Република България, което ще се осъществи на основание Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, изисква промени в действащото национално

законодателство с оглед адаптирането му към новата парична единица. Със ЗВЕРБ се уреждат принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България. С оглед отразяването на промените, които ще настъпят в областта на дължимите държавни такси след замяната на лева с еврото като национална валута и в изпълнение на ЗВЕРБ е изготвен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката. Проектът на ПМС технически преизчислява всички размери на таксите, посочени в Тарифата, при спазване на правилата за закръгляване, определени в чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ. Проектът урежда това чрез § 2, т. 1-4 и т. 6, § 3, т. 1-2, § 4 и § 5.

2. Привеждане на Тарифата в съответствие с действащите разпоредби на Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) и Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, както и отстраняване на установена в хода на правоприлагането техническа грешка:

На следващо място, проектът отчита и необходимостта от привеждане на Тарифата в съответствие с действащите разпоредби на ЗЕ и подзаконовите нормативни актове по негово прилагане. Предвид това се установява, че в наименованието и в някои части на Тарифата все още фигурира старото наименование „Държавна комисия за енергийно и водно регулиране“, актуално преди Закона за изменение и допълнение на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 17 от 2015 г. С проекта на ПМС се предлага техническа редакция, като наименованието навсякъде се заменя с „Комисия за енергийно и водно регулиране“. Проектът урежда това чрез § 1, с който се предлага изменение в наименованието и в чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Тарифата.

Също така, е отчетено, че съгласно чл. 33 от ЗЕВИ дейностите по издаване, прехвърляне и отмяна на гаранциите за произход на енергията от възобновяеми източници се извършват от Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). В тази връзка в проекта се предлага чл. 1, ал. 1 , т. 4а от Тарифата да се заличи. Проектът урежда това чрез § 2, т. 5.

Налага се промяна в Тарифата и поради несъответствието на същата с редакцията на чл. 29, ал. 5 от ЗЕ, обн. в ДВ, бр. 81 от 2025 г. С посочената разпоредба се регламентира срок за заплащане на годишната лицензионна такса – до 31 март на съответната година, за която таксата е дължима. В действащата към момента Тарифа, обаче, все още съществува разпоредба, която предвижда годишната такса да се заплаща на две равни вноски – до 31 март и до 30 ноември на съответната година. За преодоляване на изложеното се предлага в текста на Тарифата изрично да се въведе законовия срок, за да се гарантира еднозначното прилагане на законовата норма. Проектът урежда това чрез § 3, т. 4.

На следващо място, в действащите разпоредби на Тарифата не е съобразено правилото на чл. 70, ал. 3 от Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ, обн. в ДВ, бр. 111 от 2020 г., в сила от 31.12.2020 г.), съгласно което лицензията се прекратява без решение на Комисията при изтичане на срока, за който е издадена, освен в случаите по чл. 56 от ЗЕ. В Тарифата не е регламентиран начинът на изчисляване и заплащане на годишната лицензионна такса при прекратяване на лицензията без решение на Комисията. Според чл. 3, ал. 8 от Тарифата при прекратяване на лицензията преди изтичане на календарната година, дължимата годишна такса се изчислява като част от годишната сума, пропорционална на изтеклите дни от началото на календарната година до датата на решението на Комисията, с което се отнема или прекратява лицензията, като според ал. 9 таксата се заплаща в 7-дневен срок от деня, следващ датата на връчване на решението. Също така, действащата разпоредба на чл. 3, ал. 9 от Тарифата е обвързана с досегашната регламентация таксата да се дължи и заплаща на две равни вноски, при което към момента на прекратяване на лицензията лицензиантът може да е заплатил част или пълен размер на годишната лицензионна такса. С оглед на това, в проекта е направено предложение чл. 3, ал. 8 от Тарифата да се допълни, като се регламентира изрично моментът до който се изчислява годишната такса, в случаите на прекратяване на лицензията поради

изтичане на срока й без решение на Комисията, а чл. 3, ал. 9 да се измени, като се предвиди, че таксата е дължима до 31 март, както и надвнесената сума да се възстановява без лихва в едномесечен срок след направено искане за това от задълженото лице, но не по-късно от края на календарната година. Проектът урежда това чрез § 3, т. 5 и т. 6.

В хода на правоприлагане на Тарифата е установено, че препратката в чл. 3, ал. 6 към „ал. 1, т. 1“ е неправилна, като същата следва да е към „ал. 2, т. 1“ от същата разпоредба. Проектът урежда това чрез § 3, т. 3.

II. Целите, които се поставят:

С предложенията за изменение и допълнение се цели привеждане на нормативния акт в съответствие със ЗВЕРБ и осигуряване на техническо представяне на съответните стойности в евро, в съответствие с изискванията на чл. 12 и чл. 13 от същия закон и Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото (ОВ L 139, 11.5.1998 г.). Друга цел на предложенията е привеждане на акта в съответствие с актуалните и действащите норми на ЗЕ, ЗЕВИ, като актове от по-висока степен, с цел избягване на противоречия. Цели се и синхронизиране на Тарифата с НЛДЕ, като при изчисляване на таксите да се обхванат и случаите, в които лицензията се прекратява без решение на КЕВР, както и отстраняване на технически несъответствия в акта, установени при неговото правоприлагане.

III. Очаквани резултати от прилагането на акта:

Чрез преизчислението в евро на таксите по Тарифата за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката се постига яснота и правна сигурност за лицензиантите при въвеждането на еврото като официална парична единица в Република България, както и се създава улеснение при нейното правоприлагане. На следващо място, се постига съответствие на подзаконовия нормативен акт с действащите законови разпоредби, както и се подобрява съгласуваността между нормативните актове в енергийния сектор.

IV. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

При изготвяне на проекта по отношение на превалутирането на таксите са спазени изискванията за превалутиране и закръгляване, залегнали в чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ, а предложенията, свързани със синхронизиране с разпоредбите на ЗЕ и НЛДЕ, не предвиждат изменение по отношение на приходи или разходи. С оглед на това, предложеният проект на акт на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка, изготвена съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С предложения проект на акт не се транспонират актове на институции на Европейския съюз, поради което не е изготвена и представена таблица на съответствието с правото на Европейския съюз.

С решение по Протокол № 322 от 19.11.2025 г., т. 10, КЕВР е приела проекта на ПМС, както и съпътстващите документи, сред които и частична предварителна оценка на въздействието по чл. 20, ал. 2 от ЗНА.

С писмо с изх. № Е-02-00-24 от 20.11.2025 г. (вх. № 05.00-720 от 20.11.2023 г. на Министерския съвет) КЕВР е изпратила на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет за съгласуване частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на ПМС. С писмо с вх. № Е-02-00-24 от 27.11.2025 г. дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерски съвет е предоставила на КЕВР становище, от което е видно, че на основание чл. 30б, ал. 3, т. 2, б. „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на ПМС е съгласувана с препоръки, а именно: относно

раздел 1 „Проблем/проблеми за решаване“ се предлага за повече яснота при представянето на всеки от проблемите да се включи допълнителна информация и данни, които изясняват по-подробно същността и най-вече мащабите на всеки от проблемите; относно раздел 3 „заинтересовани страни“ се предлага в този раздел по възможност в двете главни групи заинтересовани страни да се обособят допълнителни подгрупи с посочване на брой в тези групи, където това е възможно и като се използват насоките от по отношение на определянето на групите засегнати заинтересовани страни; в раздел 7 „консултации“ се предлага да се включат съответни мотиви за предвидения съкратен срок от 14 дни за провеждането на обществените консултации. В становището на администрацията на Министерския съвет се посочва също така, че съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от УПМСНА. При съгласуването по чл. 32 от УПМСНА кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието се съпоставя с кръга от въпроси, засегнати в проекта на нормативен акт. На основание чл. 30б, ал. 4 от УПМСНА е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището. На основание чл. 85, ал. 1 от УПМСНА е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на ЗНА.

Предвид горното, частичната оценка на въздействието на проекта на ПМС е допълнена от КЕВР, като е съобразена с препоръките, дадени в становището на администрацията на Министерския съвет.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на ПМС, мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието по чл. 20, ал. 2 от ЗНА, както и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в Министерския съвет са публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране.

На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от ЗНА, срокът за обществени консултации по проекта на ПМС е определен на 14 дни. Причини, наложили срокът за обществена консултация да бъде по-кратък от 30 дни, са въвеждането на еврото в Р България от 01.01.2026 г., съответно изпълнение на изискванията на ЗВЕРБ, както и привеждане на Тарифата в съответствие с действащите разпоредби на ЗЕ, ЗЕВИ и НЛДЕ. Също така, таксите по Тарифата са определени в левове, поради което бързо и правилно превалутиране на същите е предпоставка след въвеждането на еврото в Р България от 01.01.2026 г. заинтересованите страни да са наясно с размера на дължимите такси, съответно КЕВР да осигури събирането им в производствата, предвидени в ЗЕ. Предложените изменения и допълнения представляват техническо преизчисляване на съществуващите такси от лева в евро, без да се променя тяхната същност, обхват или влияние върху размера на финансовата тежест на заинтересованите лица. От друга страна, предложените изменения и допълнения в проекта, свързани със съобразяване с разпоредбите на ЗЕ, ЗЕВИ и НЛДЕ не въвеждат нови такси, нито променят регулаторни режими по ЗЕ, които да изискват дългосрочно обсъждане, а единствено привеждат правилата в Тарифата в съответствие с действащите законови разпоредби, както и се подобрява съгласуваността между нормативните актове в енергийния сектор. Поради това и не е налице необходимост от по-дълъг срок за обсъждане на предложенията. Основните заинтересовани страни (лицензирани енергийни предприятия и заявители) са наясно с процеса по въвеждане на еврото и с правилата за преизчисляване, регламентирани в ЗВЕРБ, както и с действащите законови и подзаконови актове в сектора.